

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4982/2022
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље - противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Јован Михајловић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Хава Асани, адвокат из ..., ради поделе брачне тековине, одлучујући о ревизији тужиље - противтужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1712/21 од 09.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1712/21 од 09.12.2021. године у преиначујућем делу, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Зрењанину П 1995/16 од 11.02.2021. године, исправљена решењем Основног суда у Зрењанину П 1995/16 од 12.04.2021. године у усвајајућем делу евентуалног тужбеног захтева који се односи на аутомобил марке „Ford ...“ рег. бр. ..., произведен 2005. године и аутомобил марке „Ford ...“ рег. бр.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 1995/16 од 11.02.2021. године, исправљеном решењем Основног суда у Зрењанину П 1995/16 од 12.04.2021. године, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев (став први изреке) којим је тражено да се утврди да заједничку тековину странака у једнаким деловима чини непокретна имовина ближе описана у том ставу изреке (тачка I), покретна имовина таксативно набројана (тачка II) и новчани износи (тачка III) да се утврди да побројане покретне ствари у тачки IV представљају својину малолетног детета странака ВВ и да су купљене за његове потребе, које ће тужени предати тужиљи као родитељу који самостално врши родитељско право; да се утврди да покретне ствари побројане у тачки V изреке представљају посебну имовину тужиље и да се тужени обавезе да јој исте преда; делимично је усвојен евентуални

тужбени захтев и утврђено да заједничку тековину странака чини непокретна имовина, стамбена зграда са правом коришћења, ближе описана у том ставу изреке, да је тужиља сувласник и сукорисник исте у $\frac{1}{2}$ идеалних делова, па је обавезан тужени – противтужилац да трпи пренос права сувласништва и сукорисништва са свог на име тужиље код РГЗ СКН Нови Сад и преда јој у слободан и несметан супосед $\frac{1}{2}$ истих (тачка 1.); утврђено је да заједничку тековину странака чине покретне ствари таксативно побројане у том ставу и утврђено да је тужиља сувласник у $\frac{1}{2}$ идеалних делова истих, па је тужени обавезан да јој преда у слободан и несмета супосед $\frac{1}{2}$ истих; одређено је развргнуће сувласништва на наведеним покретним стварима јавном продајом истих по правилима извршног поступка и поделом оствареног новца између странака; утврђено да заједничку тековину странака чини и новчани износ од 17.000 евра у једнаким деловима, па је обавезан тужени – противтужилац да тужиљи – противтуженој исплати износ од 8.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања са каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена почев од 08.03.2016. године до исплате; утврђено је да покретне ствари – спортски бицикл и ТВ марке „Панасоник“ представљају својину детета парничних странака – ВВ и да су купљене за његове потребе, па је обавезан тужени – противтужилац да тужиљи – противтуженој преда наведене покретне ствари као родитељу који самостално врши родитељско право; утврђено је да посебну имовину тужиље престављају покретне ствари наведене у том ставу; обавезан је тужени – противтужилац да тужиљи – противтуженој плати трошкове парничног поступка у износу од 284.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате; тужбени захтев тужиље – противтужене у делу у коме је предложила да се утврди да њену посебну имовину представљају разне књиге и да се обавеже тужени – противтужилац да јој исте преда, одбијен је као неоснован; противтужбени захтев туженог – противтужиоца у целисти је усвојен; утврђено је да заједничку тековину странака чини 12.000 евра у једнаким деловима, па је обавезана тужиља – противтужена да туженом – противтужиоцу исплати износ од 6.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена почев од 05.06.2016. године до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1712/21 од 09.12.2021. године, жалбе парничних странака делимично су усвојене, делимично одбијене, па је првостепена пресуда делимично преиначена, тако што је одбијен евентуални тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да заједничку тековину странака чине аутомобил марке „Ford ...“ рег. бр. ... година производње 2005. и аутомобил марке „Ford ...“ рег. бр. ... (одељак II прва тачка и друга тачка изреке) те утврди да је тужиља – противтужена сувласник $\frac{1}{2}$ идеалних делова на тим покретним стварима и одреди развргнуће сувласништва на тим покретним стварима њиховом продајом и поделом оствареног новца између парничних странака и у делу којим је тражено да спортски бицикл и ТВ марке Панасоник представљају својину детета странака ВВ, те да су купљени за његове потребе и да се обавеже тужени – противтужилац да преда тужиљи – противтуженој наведене покретне ствари; првостепена пресуда је делимично укинута у делу у коме је усвојен

евентуални тужбени захтев којим је утврђено да заједничку тековину странака чине покретне ствари ближе означене у ставу II петитума евентуалног тужбеног захтева, под бр. 3. – 50. и којим је тужени – противтужилац обавезан да тужиљи – противтуженој преда у слободни и несметани супосед од $\frac{1}{2}$ иделаних делова на наведеним стварима, те којим је одређено развргнуће сувласништва на наведеним покретним стварима јавном продајом истих по правилима извршног поступка и поделом оствареног новца између странака; у делу којим је усвојен евентуални тужбени захтев те утврђено да заједничку тековину странака чини новчани износ од 17.000 евра у једнаким деловима и којим је обавезан тужени – противтужилац да у року од 15 дана под претњом извршења плати тужиљи – противтуженој новчани износ од 8.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања са описаном каматом почев од 05.03.2016. године до исплате; у делу којим је усвојен противтужбени захтев те делу одлуке о трошковима поступка, па је предмет у укинутом делу враћен првостепеном суду на поновно суђење, док у преосталом побијаном непреиначеном и неукинутом делу првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу који се односи на два аутомобила, тужиља – противтужена је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, ... 18/20) и оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је у поступку пред другостепеним судом дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су 90-их година започеле емотивну везу а децембра 1998. године засновале су ванбрачну заједницу када се тужени доселио у стан тужиље у коме је она живела са својим тада малолетним сином и ћерком из претходног брака. Дана ...1999. године парничне странке су закључиле брак, а њихов заједнички син ВВ рођен је ...2000. године. Тужени је за време трајања заједнице живота са тужиљом извесно време радио на железници у ..., а потом се искључиво бавио продајом робе на пијаци коју је доносио из Мађарске (чиме се бавио још од 1994. године), док је тужиља била запослена као правобранилац у Општини, а затим је 2003. године изабрана за судију Општинског суда у ..., с тим што је за време трајања двогодишњег породилског одсуства помагала туженом у набавци робе, а обављала је и све кућне послове. Након што је 2001. године преминуо отац деце тужиље из претходног брака, они су постали корисници породичне пензије која је износила око 200 евра месечно, а 2003. године су од сада пок. бабе наследили по $\frac{1}{4}$ дела куће у селу коју су продали, а добијени новац у унели у касу породичног домаћинства тужиље и туженог. Парничне странке су имале заједничку касу и споразумно су распоређивали новац па је постојао договор да тужиља целокупну своју зараду (изузев износа потребног за плаћање рачуна) предаје туженом који је новац

даље распоређивао и улагао у куповину робе ради продаје на пијаци, куповао је намирнице за потребе домаћинства и део новца одвајао за штедњу. Парничне странке су 2000. године од заједничког новца купиле кућу у ... у улици ... број .. коју су платиле 28.000 ДМ и која је по договору укњижена на име туженог. Кућа је адаптирана заједничким средствима парничних странака које су се 24.12.2001. године уселиле у исту заједно са децом тужиље из претходног брака и заједничким сином. Укупна вредност грађевинских радова на адаптацији куће износи 3.099.443,72 динара. Од заједничких средстава парничне странке су купиле све покретне ствари (два путничка возила, намештај, покућство и др) финансирале су путовања у иностранство, текуће потребе домаћинства, издржавање деце и операцију сина (15.000 евра), а део су одвајале за штедњу. Деца тужиље из претходног брака одселила су се из породичне куће и то ћерка ГГ 2006. године, а син ДД 2012. године. У породичној кући остали су да живе парничне странке са заједничким сином ВВ. Заједница живота парничних странака престала је 05.03.2016. године, када је тужиља са њиховим сином напустила заједничко домаћинство и преселила у стан који је купила, узевши путничко возило „Ford ...“ и покретне ствари побројане у нижестепеним пресудама. Брак парничних странака резведен је јуна месеца 2016. године. Пре престанка брачне заједнице парничне странке су имале уштеђевину. На рачуну тужиље био је износ од 15.000 евра. Са тог рачуна тужиља је 20.11.2015. године подигла 3.000 евра на наговор туженог и тај износ је након престанка заједнице остао у једној шољи у трпезарији породичне куће, док је преостали износ од 12.000 евра остао на рачуну тужиље. Тај новац тужиља је касније искористила за куповину стана у ... као и 10.000 евра који је остварила продајом куће у ... коју је наследила од своје мајке. Парничне странке су имале и заједничку уштеђевину од 17.000 евра од чега 14.000 евра представља износ који је тужени уплатио када се учланио у организацју LYONESS ДОО Београд, а 3.000 евра представља поменути износ који је остао у кући у трпезарији у једној шољи. У току трајања брака парничних странака купљена су два нова возила и то 2005. године возило „Ford ...“ рег. бр. ... за 25.000 евра с тим да је тужиља – противтужена подигла кредит од 10.000 евра који је исплатила исте година када јој је исплаћен износ који је остварила у судском поступку поводом спора за исплату разлике зараде. То возило је у поседу тужиље и регистровано је на њено име. Друго возило марке „Ford ...“ рег. бр. ... купљено је 2012. године по цени од 33.400 евра и налази се у поседу туженог на кога је и регистровано. Пре заснивања ванбрачне заједнице тужена је поседовала бицикл зелено-црне боје. Поред наведених аутомобила у току трајања брака парничне странке су купиле и остале покретне ствари које су предмет ове парнице, а укупна вредност истих које се налазе код туженог износи 1.469.065,00 динара, док се код тужиље налази имовина у вредности од 259.439,00 динара. На дан раскида брачне заједнице укупна вредност заједно стечене имовине износи 2.818.577,00 динара које се налазе код туженог, а код тужиље се налази покретна имовина у вредности 426.843,00 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је са позивом на члан 171. и 180. Породиног закона одбио примарни тужбени захтев у целости, док је евентуални тужбени захтев делимично усвојио, тако што је утврдио да су парничне странке сувласници у једнаким деловима на предметној кући и покретним стварима стечених током трајања њиховог брака (ближе описаним под ставом два евентуалног тужбеног захтева) па је обавезао туженог да тужиљи исте преда у супосед и одредио је

развргнуће сувласништва на наведеним покретним стварима њиховом јавном продајом и поделом оствареног новца на једнаке делове. Утврдио је да заједничку тековину странака чини износ од 17.000 евра у једнаким деловима и обавезао туженог да плати тужиљи износ од 8.500 евра у динарској противвредности. Утврдио је да спортски бицикл и ТВ марке Панасоник представљају својину њиховог заједничког детета ВВ и обавезао туженог да их преда тужиљи, као и да преда тужиљи женски бицикл зелено-црне боје који је њена посебна имовина. Део евентуалног тужбеног захтева којим је тужиља предложила да се утврди да њену посебну имовину представљају разне књиге и да се обавезе тужени да их преда, суд је одбио као неоснован, јер их је сама тужиља однела. Првостепени суд је усвојио противтужбени захтев утврдивши да заједничку тековину парничних странака чини 12.000 евра у једнаким деловима, који новац је остао на штедној књижици тужиље након престанка заједнице живота са туженим и који је она искористила за куповину свог стана, па је обавезао тужиљу да туженом исплати половину тог износа тј. 6.000 евра у динарској противвредности.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право у делу којим је усвојио евентуални тужбени захтев у погледу оба путничка аутомобила (наведених у ставу II петитума евентуалног тужбеног захтева, тачке 1. и 2.). Ово са разлога, што је по оцени другостепеног суда од дана престанка заједнице живота парничних странака (више од пет година) свака од њих у поседу једног од два путничка возила која су купљена у браку, тако што је возило „Ford ...“ рег. бр. ... у поседу тужиље, док је друго возило „Ford ...“ рег. бр. ... у поседу туженог, па произилази да су парничне странке на тај начин у погледу ових ствари извршиле фактичку деобу ових заједничких ствари у смислу одредби члана 16. став 1. и 4. у вези са чланом 18. Закона о основама својинскоправних односа и чланом 177. Породичног закона, због чега је у том делу жалба туженог усвојена и побијана пресуда преиначена одбијањем тог дела тужбеног захтева тужиље. У преосталом делу, који се ревизијом не побија, првостепена пресуда је делимично потврђена, делимично укинута.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Другостепени суд је своју одлуку засновао на одредби члана 16. став 1. и 4. Закона о основама својинскоправних односа у вези са чланом 18. истог Закона и члана 177. Породичног закона.

Одредба члана 16. Закона о основама својинскоправних односа садржи одредбу о праву сувласника на деобу.

Основ спора ове парнице је деоба заједничке имовине. Имовина коју су супружници стекли радом у току трајања брачне заједнице јесте њихова заједничка имовина. Ту имовину чини актива и пасива, па није реч о појединим стварима, потраживањима, дуговањима, већ збир свега тога.

Заједничка имовина није исто што и сувласничка имовина. Када је реч о сувласничкој имовини онда се зна колика квота од ње припада једном, колика другом титулару права. А када се ради о заједничкој имовини, титулари права су оба брачна друга на целој имовини. Због наведеног, погрешна је примена члана 16. став 1. и 4. Закона о основама својинскоправних односа од стране другостепеног суда у конкретном случају.

Деобом заједничке имовине у смислу Породичног закона сматра се утврђење сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини, како је то прописано чланом 177. закона. Деоба заједничке имовине може се вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178.), супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине (споразумна деоба) (члан 179.), ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба) члан 180. став 1. Породичног закона.

У конкретној ситуацији парничне странке своје имовинске односе нису уредиле брачним уговором, односно нису закључиле споразум о деоби имовине. Насупрот томе, брачна заједница истих прекинута је 05.03.2016. године, а брак странака разведен је јуна 2016. године, а тужиља је тужбу у овој парници за деобу заједничке имовине поднела 15.12.2016. године.

Врховни суд на основу утврђених чињеница у проведеном поступку не прихвата правни став и закључак другостепеног суда да су странке закључиле усмени споразум у погледу предметних аутомобила, који је у целости извршен, обзиром да је свака од странака у периоду дужем од пет година у поседу једног од два аутомобила купљених у току трајања брачне заједнице, на који начин су извршили физичку деобу у смислу члана 16. став 1. и 4. у вези члана 18. Закона о основама својинскоправних односа и члана 177. Породичног закона.

Ово са напред изнетих разлога, као и са разлога што није утврђено постојање сагласне воље странака за закључење усменог уговора о деоби у делу заједничке имовине – предметних аутомобила, у смислу члана 26. и 28. Закона о облигационим односима, а и разлика у вредности предметних аутомобила је велика, на шта су основано усмерени ревизијски наводи. Зато је погрешан закључак другостепеног суда о постојању усменог споразума о деоби предметних аутомобила на наведени начин, обзиром да је свака од странака у поседу аутомобила који је на њу регистрован, ради потребе коришћења истих, обзиром да ова парница траје дуже од пет година, а ни тужбени захтев у том делу није повучен као доказ да је закључен усмени уговор о деоби аутомобила који представљају брачну тековину.

Зато је Врховни суд преиначио другостепену пресуду у побијаном делу изреке којом је одлучено о предметним аутомобилима и у том делу потврдио првостепену пресуду којом је утврђено да предметни аутомобили представљају заједничку имовину парничних странака, да је тужиља – противтужена сувласник истих на $\frac{1}{2}$ идеалних делова, па је тужени – противтужилац обавезан да јој преда у супосед $\frac{1}{2}$ истих, те да је одређено

развргнуће сувласништва на наведеним покретним стварима продајом истих по правилима извршног поступка и поделом оствареног новца између странака.

О трошковима парничног поступка није одлучено јер исти зависе од коначног исхода парнице.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија,
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**